

Parlamentul
Republicii Moldova

DP nr. 184/22 - 143
22 noiembrie 2021

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroul Permanent
Parlamentul Republicii Moldova

În conformitate cu articolul 73 din Constituția Republicii Moldova și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative.

Anexă:

- 1. Proiectul de lege;*
- 2. Nota informativă.*

Deputat

Dan PERCIUN

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	363
"22" 11	2021
Ora	

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea unor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 42–44, art. 247), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 9 lit. e) va avea următorul cuprins:

„e) Pensia anticipată pentru stagiul lung;”

2. Articolul 12 alineatul 1 se expune în redacție nouă:

(1) Cuantumul pensiei minime pentru limită de vârstă se stabilește anual de către Guvern și este cel puțin egal cu cuantumul pentru anul precedent indexat în condițiile articolului 13 alineatul (2).

3. Articolul 13 va avea următorul cuprins:

„13. Indexarea pensiilor

(1) Pensiile se indexează anual la 1 aprilie.

(2) Coeficientul de indexare constituie creșterea anuală a indicelui prețurilor de consum pentru anul precedent anului indexării. Coeficientul de indexare se stabilește de către Guvern.

(3) Suplimentul de solidaritate reprezintă o componentă a pensiei care nu se indexează. Cuantumul acestuia variază anual, în funcție de indexarea și majorarea pensiei calculate și a evoluției pensiei minime.

3. Se completează cu articolul 13¹:

„13¹ Majorarea pensiilor de asigurări sociale

(1) Pensiile calculate stabilite în conformitate cu prezenta lege, se majorează anual la 1 aprilie în sumă fixă.

(2) Suma fixă reprezintă creșterea pensiilor rezultată din indexarea cuantumului pensiei medii cu 50% din creșterea economică reală a anului precedent. Suma fixă se stabilește de către Guvern.

(3) Cheltuielile pentru majorarea pensiilor sînt suportate din bugetul asigurărilor sociale de stat.

4. Se completează cu art. 15¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 15¹. Pensia anticipată pentru stagiul lung

(1) Dreptul la pensie anticipată pentru stagiul lung se acordă persoanelor care au realizat un stagiul contributiv de cotizare cu 5 ani pentru bărbați și cu 3 ani pentru femei mai mare decît cel prevăzut la art. 42 alin. (1) din prezenta lege.

(2) La calcularea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate pentru stagiul lung nu se iau în calcul perioadele necontributive prevăzute la art. 5 alin. (2) și art. 50 alin. (1) lit. d) și e).

(3) Cuantumul pensiei anticipate pentru stagiul lung se stabilește în aceleași condiții în care se stabilește cel al pensiei pentru limită de vîrstă.

(4) Pensia anticipată pentru stagiul lung se acordă de la data depunerii cererii.

(5) La data îndeplinirii cumulative a condițiilor pentru acordarea pensiilor pentru limită de vîrstă prevăzute la art. 15 alin. (1) se acordă, la cerere, pensie pentru limită de vîrstă prin adăugarea perioadelor necontributive asimilate și a celor contributive.

5. La articolul 18 textul „Instrucțiunii privind modul de determinare a dizabilității și capacității de muncă” se substituie cu textul "Instrucțiunii privind determinarea gradului de dizabilitate".

6. La articolul 31:

alin. (2) se completează cu textul „Cererea de acordare a pensiei poate fi depusă în formă electronică cu aplicarea semnăturii electronice, prin intermediul portalului guvernamental unic al serviciilor publice, portalului guvernamental al cetățeanului ori paginii web oficiale a Casei Naționale de Asigurări Sociale cu excepția persoanelor menționate la alin. (2¹) din prezentul articol și în cazul stabilirii pensiilor prevăzute la art. 9 lit. c), d) și e) al prezentei legi. Pensia se va stabili în baza datelor din contul personal gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public de asigurări sociale.”

la alin. (2¹) după cuvintele „nu are încheiat un acord privind asigurările sociale” se completează cu cuvintele „sau reprezentantul său desemnat prin procură”.

la alin. (3) cifrele „30” se substituie cu cifrele „60”.

se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

(5) Cererea de pensionare, depusă conform prevederilor alin. (1), (2) sau (2¹), poate fi retrasă de persoana care a depus-o, pînă la emiterea deciziei de stabilire a pensiei.

7. La art. 32 alin. (4):

la lit. a) cifrele „30” se substituie cu cifrele „90”;

la lit. b) cifrele „60” se substituie cu cifrele „90”

8. La articolul 36, alin. (3) după textul „va completa certificatul de viață și îl va semna la” se completează cu cuvintele „ autoritatea publică administrativ locală, notarul public.”.

9. Articolul 41 va avea următorul cuprins:

„Articolul 41. Vîrstele de pensionare.

(1) Începînd cu 1 ianuarie 2022, se stabilește vîrsta standard de pensionare de 63 de ani pentru bărbați și, începînd cu 1 iulie 2028, vîrsta standard de pensionare de 63 de ani pentru femei. Atingerea acestei vîrste pentru femei se realizează prin creșterea anuală a vîrstei standard de pensionare, conform eșalonării prevăzute în tabelul nr. 2.

Tabelul nr. 2

De la	Vîrsta standard de pensionare	
	Bărbați	Femei
1 ianuarie 2022	63 ani	59 ani 6 luni
1 iulie 2022	63 ani	60 ani
1 iulie 2023	63 ani	60 ani 6 luni
1 iulie 2024	63 ani	61 ani
1 iulie 2025	63 ani	61 ani 6 luni
1 iulie 2026	63 ani	62 ani
1 iulie 2027	63 ani	62 ani 6 luni
1 iulie 2028	63 ani	63 ani

(2) Pentru femeile care au născut și educat pînă la vîrsta de 8 ani cinci și mai mulți copii se aplică vîrstele standard de pensionare conform Tabelului nr. 2, diminuate cu 3 ani.

(2¹) Pentru persoanele care au realizat stagiul de cotizare în condiții deosebite de muncă cel puțin 10 ani compleți, vîrsta standard de pensionare stabilită în tabelul nr. 2 se diminuează conform tabelului nr. 2¹. Lista locurilor

de muncă în condiții deosebite, în temeiul căreia se acordă pensie pentru limită de vârstă în condiții avantajoase, precum și modul de aplicare a acestei liste se aprobă de Guvern.

Tabelul nr. 2¹

Stagiul de cotizare realizat în condiții deosebite de muncă (ani împliniți)	Reducerea vârstei standard de pensionare prevăzute în tabelul nr. 2
10	5 ani
11	5 ani 6 luni
12	6 ani
13	6 ani 6 luni
14	7 ani
15	7 ani 6 luni
16	8 ani
17	8 ani 6 luni
18	9 ani
19	9 ani 6 luni
20 de ani și mai mult	10 ani

10. Articolul 42 va avea următorul cuprins:

„Articolul 42 .Stagiul de cotizare

(1) Se stabilește stagiul complet de cotizare de 34 de ani: pentru bărbați începînd cu 1 ianuarie 2022, iar pentru femei începînd cu 1 iulie 2024, conform eșalonării prevăzute în tabelul nr. 5.

Tabelul nr. 5

De la	Stagiul complet de cotizare	
	Bărbați	Femei
1 ianuarie 2022	34	32 ani 6 luni
1 iulie 2022	34 ani	33 ani
1 iulie 2023	34 ani	33 ani 6 luni
1 iulie 2024	34 ani	34 ani

(2) Se stabilește stagiul special de cel puțin 10 ani atît pentru bărbați, cît și pentru femei, realizat în condiții deosebite de muncă conform art. 41 alin. (2¹), cu condiția realizării unui stagiul complet de cotizare prevăzut în tabelul nr. 5.

(3) Stagiul special se include la determinarea dreptului la pensie cu condiția că persoanele specificate la alin.(2) au fost ocupate în aceste lucrări ziua completă de muncă.”

Articolul II. - Începând cu data de 1 ianuarie 2022, suportul financiar de stat, în condițiile punctului 2) al articolului IV din Legea nr. 147 din 17 iulie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 223–230, art. 505), cu modificările și completările ulterioare, nu se stabilește.

Articolul III. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2022.

(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul Legii pentru modificarea unor acte normative

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Prezentul proiect de lege pentru modificarea unor acte normative a fost elaborat de către Dan Perciun, deputat în Parlament, în colaborare cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Casei Naționale de Asigurări Sociale.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>Scopul proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative constă în asigurarea funcționării unui sistem de pensii echitabil și sustenabil financiar pe termen lung care să garanteze un trai decent beneficiarilor de pensii.</p> <p>Totodată, prezentul proiect de lege a fost elaborat în scopul facilitării accesului persoanelor la pensii în sistemul public de pensii prin acordarea unei opțiuni suplimentare de a solicita dreptul la pensie în regim online și extinderea termenului de acordare a dreptului la pensie.</p> <p>Obiectivele acestui proiect constă în asigurarea funcționării unui sistem de pensii sustenabil din punct de vedere financiar, racordarea la principiile de asigurări sociale, în mod special la principiul contributivității, sporirea accesibilității la serviciile publice și asigurării respectării drepturilor persoanelor la protecția socială.</p>
3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
<p>Proiectul de lege propune modificarea Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, în vederea reglementării:</p> <ul style="list-style-type: none">
- modalității de stabilire a pensiei minime. Aceasta se va stabili anual de către Guvern în quantum cel puțin egal cu quantumul pentru anul precedent indexat în condițiile generale.
- unui nou mecanism de de indexare a pensiilor. Pensiile se indexează anual la 1 aprilie. Coeficientul de indexare constituie creșterea anuală a indicelui prețurilor de consum pentru anul precedent anului indexării. În cazul pensiilor al căror quantum pînă la 1 aprilie nu depășesc quantumul pensiei minime pentru limită de vîrstă/dizabilitate, va fi supusă indexării cu coeficientul indexării prevăzut supra numai quantumul pensiei calculate.
- unui mecanism de majorare a pensiilor stabilite în conformitate cu Legea 156/1998. Astfel anual la 1 aprilie pensiile stabilite în conformitate cu Legea 156/1998 se vor majora în sumă fixă. Suma fixă reprezintă creșterea pensiilor rezultată din indexarea quantumului pensiei medii cu 50% din creșterea economică reală a anului precedent. Cheltuielile pentru majorarea pensiilor sînt suportate din bugetul asigurărilor sociale de stat.
- acordarea dreptului la pensia anticipată pentru stagiul lung, pentru persoanele care au contribuit în sistemul de pensionare și confirmă stagiul contributiv necesar prevăzut în proiect. Pensia anticipată pentru stagiul lung va permite realizarea dreptului la pensie a persoanelor îndreptățite pînă la împlinirea vârstei standard de pensionare. Prin acest amendament persoanei i se acordă stimulentele de a contribui la sistemul public de asigurări sociale și, totodată, se respectă principiile care stau la baza sistemului public de asigurări sociale.

- condițiilor de pensionare privind vârsta și stagiul de cotizare în conformitate cu Conceptul Reformei sistemului de pensii din 2017. Astfel, începând cu 1 ianuarie 2022, se stabilește vârsta standard de pensionare pentru bărbați de 63 de ani și, începând cu 1 iulie 2028, vârsta de pensionare standard de 63 de ani pentru femei. Atingerea acestei vârste pentru femei se va realiza prin ajustarea graduală a vârstei de pensionare. Această propunere se fundamentează pe indicatorii demografici înregistrați în Republica Moldova. Potrivit informațiilor furnizate de către Biroul Național de Statistică, ponderea persoanelor în vârstă de peste 60 ani este în creștere continuă. În ultimii cinci ani a crescut cel mai mult ponderea vârstnicilor din grupul de vârstă de 65-69 de ani – cu 2,7 p.p. (de la 25,8% la începutul anului 2016 până la 28,5% la începutul anului 2020). La începutul anului 2020 coeficientul de îmbătrânire a populației a constituit 21,8%, ceea ce corespunde unui nivel înalt de îmbătrânire demografică. Comparativ cu începutul anului 2016, acesta a înregistrat o majorare cu 3,3 puncte procentuale. Conform previziunilor ONU și Centrului de Cercetări Demografice al Institutului Național de Cercetări Economice al Academiei de Științe a Moldovei, în 2035 ponderea persoanelor de 60+ ani poate constitui 25%.

Mai mult decât atât un șir de state europene au demarat procesul de egalare a vârstelor de pensionare ale femeilor și bărbaților și de majorare ulterioară a vârstelor de pensionare (până la 65 ani în Cehia, Franța, Grecia, Lituania, Ungaria, Malta, Austria și România, 67 de ani în Danemarca, Germania, Olanda și Spania, 68 de ani în Irlanda, Finlanda și Marea Britanie).

De asemenea se propune instituirea unui stagiul complet de cotizare de 34 de ani atât pentru bărbați începând cu 1 ianuarie 2022 cât și pentru femei începând cu 1 iulie 2024, Pentru femei această majorare se va realiza prin ajustarea graduală a stagiului.

Este de menționat faptul că ținând cont de condițiile diferite de pensionare, femeile beneficiază de pensii medii pentru limită de vârstă mai mici decât pensiile bărbaților.

Potrivit informațiilor furnizate de către Biroul Național de Statistică, mărimea medie a pensiei pentru limită de vârstă la 01.01.2021 a constituit 2067,6 lei, fiind în creștere față de anul precedent cu 12,2%, iar comparativ cu începutul anului 2017 aceasta s-a majorat cu 59,0%. Mărimea medie a pensiei pentru limită de vârstă în cazul bărbaților a constituit 2409,3 lei comparativ cu 1919,9 lei în cazul femeilor. Astfel, disparitatea de gen în cazul pensiilor pentru limită de vârstă constituie 20,3%.

Totodată, se propune, pe lângă modalitatea actuală de depunere a cererii de pensionare la subdiviziunea teritorială a Casei Naționale, acordarea dreptului persoanei de a depune cererea de acordare a pensiei în mod electronic, prin intermediul portalului guvernamental unic al serviciilor publice (www.servicii.gov.md), al portalului guvernamental al cetățeanului ori al paginii web oficiale a Casei Naționale de Asigurări Sociale (www.cnas.md), în scopul facilitării acordării dreptului la pensie. Pensia se va stabili în baza datelor evidenței individuale deținute de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu prezentarea ulterioară a actelor suplimentare.

Astfel, în vederea sporirii capacității instituționale a organelor de asigurări sociale în recepționarea și acordarea dreptului persoanelor îndreptățite, precum și în scopul reducerii fluxului de beneficiari la ghișeele instituției se propune implementarea opțiunii de a solicita dreptul la pensie în regim online precum și de a extinde termenul de acordare a dreptului la pensie.

Proiectul de lege propune completarea alineatului (2¹) al articolului 31 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, care va reglementa că dreptul la pensie pentru persoanele care și-au stabilit domiciliul într-un stat cu care Republica Moldova nu are încheiat un acord privind asigurările sociale, va putea fi solicitat prin procură, respectiv, cererea de pensionare și actele necesare se vor depune la organul teritorial de asigurare socială de la ultimul domiciliu al persoanei din Republica Moldova, de către reprezentantul desemnat prin procură.

Necesitatea modificării propuse rezultă inclusiv din multiplele adresări parvenite de la persoanele aflate peste hotarele țării care din cauza stării de sănătate și a situației create din cauza pandemiei de COVID-19 nu pot reveni în țară pentru a depune cererea de pensionare.

De asemenea, proiectul de lege propune ca Certificatul de viață care se completează de beneficiarul de pensie care și-a stabilit domiciliul într-un stat cu care Republica Moldova nu are încheiat un acord privind asigurările sociale să fie semnat/autentificat inclusiv la autoritatea publică administrativ locală și notarul public de pe teritoriul statului de domiciliu.

4. Fundamentarea economico-financiară

Cheltuielile necesare pentru implementarea prezentului proiect de lege au fost consultate cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale și au fost incluse în cheltuielile prevăzute în Bugetul asigurărilor sociale de stat pentru anul 2022.

Implementarea prezentei legi se va efectua din contul mijloacelor financiare care vor fi prevăzute în bugetul de stat și bugetul asigurărilor sociale de stat pentru anul 2022.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

După adoptarea proiectului de lege, Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării a legii, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul a fost inițiat în cadrul grupului de lucru cu concursul Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Casei Naționale de Asigurări Sociale și va fi supus consultărilor publice după înregistrarea și includerea acestuia în procedura legislativă.

Totodată va fi plasat pe pagina oficială a Parlamentului.

Deputat în Parlament: